ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 18ης Ιουνίου 2009 *

Στην υπόθεση C-173/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Gerechtshof te Amsterdam (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 10ης Απριλίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Απριλίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Kloosterboer Services BV

κατά

Inspecteur van de Belastingdienst/Douane Rotterdam,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet και J.-J. Kasel (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot
γραμματέας: M.-A. Gaudissart, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 1ης Απριλίου 2009,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Kloosterboer Services BV, εκπροσωπούμενη από τους M. Boekhoud και M. Janse, advocaten,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Μ. Πατακιά και τον A. Sipos, επικουρούμενους από τον F. Tuytschaever, advocaat,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης αφορά, αφενός, το κύρος του σημείου 2 του πίνακα του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) 384/2004 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2004, για την κατάταξη εμπορευμάτων στη συνδυασμένη ονοματολογία (ΕΕ L 64, σ. 21), και, αφετέρου, την ερμηνεία, σε περίπτωση που ο κανονισμός αυτός είναι ανίσχυρος, των δασμολογικών διακρίσεων που είναι κρίσιμες

για την κατάταξη ενός συστήματος ψύξης για υπολογιστές στη Συνδυασμένη Ονοματολογία (στο εξής: ΣΟ) που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ L 256, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1789/2003 της Επιτροπής, της 11ης Σεπτεμβρίου 2003 (ΕΕ L 281, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2658/87).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Kloosterboer Services BV (στο εξής: Kloosterboer), εταιρίας με έδρα τις Κάτω Χώρες, η οποία ασκεί δραστηριότητες εκτελωνισμού, και του Inspecteur van de Belastingdienst/Douane Rotterdam (στο εξής: Inspecteur) με αντικείμενο τη δασμολογική κατάταξη του εν λόγω συστήματος ψύξης για υπολογιστές.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι δασμολογικές διακρίσεις της ΣΟ που περιλαμβάνονται στον κανονισμό 2658/87 και έχουν σημασία για την υπόθεση της κύριας δίκης είναι οι εξής:

«8414 Αεραντλίες ή αντλίες κενού, συμπιεστές αέρος ή άλλων αερίων και ανεμιστήρες. Απορροφητήρες που βγάζουν ή ανακυκλώνουν τον αέρα με ενσωματωμένο ανεμιστήρα, έστω και με φίλτρο:

[…]

— Ανεμιστήρες:

8414 51	— — Ανεμιστήρες τραπεζιού, εδάφους, τοίχων, οροφών, σκεπών ή παραθύρων, με ενσωματωμένο ηλεκτρικό κινητήρα με ισχύ που δεν υπερβαίνει τα 125 W:

[…]

8414 59	— — Άλλοι:
8414 59 10	— — — Που προορίζονται για πολιτικά αεροσκάφη (1)
	— — — Άλλοι:
8414 59 30	— — — — Αξονικοί

[…]

8473	Μέρη και εξαρτήματα (άλλα από τα κιβώτια μεταφοράς, τα καλύμματα και τα παρόμοια) που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις μηχανές ή συσκευές των κλάσεων 8469 μέχρι 8472:

[…]

8473 30 — Μέρη και εξαρτήματα μηχανών της κλάσης 8471:

8473 30 10 — — Ηλεκτρονικές συναρμολογήσεις

8473 30 90 — — Άλλα».

4 Το σημείο 2 του πίνακα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα του κανονισμού 384/2004 έχει ως εξής:

Περιγραφή εμπορευμάτων	Κατάταξη (Κωδικός ΣΟ)	Αιτιολόγηση
(1)	(2)	(3)
2. Συσκευή που αποτελείται από: — ένα αξονικό ανεμιστήρα με ηλεκτρικό κινητήρα καθώς και ηλεκτρικό μηχανισμό για την προσαρμογή της ταχύτητας του ανεμιστήρα και — έναν απαγωγέα θερμότητας από αργίλιο. Ο ανεμιστήρας προσδίδει στο προϊόν τον ουσιώδη χαρακτήρα.	8414 59 30	Η κατάταξη καθορίζεται από τις διατάξεις των γενικών κανόνων 1, 3β και 6 για την ερμηνεία της [ΣΟ] καθώς και από το κείμενο των κωδικών ΣΟ 8414, 8414 59 και 8414 59 30. Η συσκευή χρησιμοποιείται για την αποβολή της υπερβολικής θερμότητας της κεντρικής μονάδας επεξεργασίας μια αυτόματης μηχανής επεξεργασίας δεδομένων. Είναι το κύριο συστατικό στοιχείο για την αποβολή της υπερβολικής θερμότητας.

5 Το πρώτο μέρος της ΣΟ περιλαμβάνει ένα σύνολο «προκαταρκτικών διατάξεων». Στο μέρος αυτό, υπό τον τίτλο Ι, ο οποίος αφορά τους γενικούς κανόνες, περιλαμβάνονται, υπό το στοιχείο Α, σημεία 1 έως 6, οι «γενικοί κανόνες για την ερμηνεία της [ΣΟ]» (στο εξής: γενικοί κανόνες), οι οποίοι έχουν ως εξής:

«Η κατάταξη των εμπορευμάτων στη [ΣΟ] πραγματοποιείται σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές.

1. Το κείμενο των τίτλων των τμημάτων, των κεφαλαίων ή των υποκεφαλαίων θεωρείται ότι έχει μόνον ενδεικτική αξία, δεδομένου ότι η κατάταξη καθορίζεται νόμιμα σύμφωνα με το κείμενο των κλάσεων και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων και σύμφωνα με τους παρακάτω κανόνες, εφόσον αυτοί δεν είναι αντίθετοι προς το κείμενο των εν λόγω κλάσεων και σημειώσεων.

[…]

3. Όταν εμπορεύματα πρέπει, εκ πρώτης όψεως, να καταταγούν σε δύο ή περισσότερες κλάσεις, σ' εφαρμογή του κανόνα 2, στοιχείο β', ή σε κάθε άλλη περίπτωση, η κατάταξη γίνεται σύμφωνα με τα παρακάτω:

[…]

β) Τα αναμεμειγμένα προϊόντα, τα τεχνουργήματα και τα είδη που αποτελούνται από διάφορες ύλες ή προκύπτουν από τη συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων, καθώς και τα εμπορεύματα που παρουσιάζονται σε σύνολα

συσκευασμένα για τη λιανική πώληση, στα οποία η κατάταξη δεν μπορεί να γίνει με εφαρμογή του κανόνα 3, στοιχείο α΄, κατατάσσονται σύμφωνα με την ύλη ή το είδος που δίνει σ' αυτά τον ουσιώδη χαρακτήρα τους, όταν είναι δυνατός αυτός ο καθορισμός.

[…]

6. Η κατάταξη των εμπορευμάτων στις διακρίσεις μιας και της αυτής κλάσης καθορίζεται νόμιμα σύμφωνα με το κείμενο των διακρίσεων αυτών και των σημειώσεων των διακρίσεων, καθώς και αναλογικά (mutatis mutandis), σύμφωνα με τους παραπάνω κανόνες, δεδομένου ότι μπορούν να συγκριθούν μόνον οι διακρίσεις του αυτού επιπέδου. Εκτός αντιθέτων διατάξεων, για τους σκοπούς του κανόνα αυτού εφαρμόζονται επίσης οι σημειώσεις των τμημάτων και των κεφαλαίων.»

6 Πριν από τα τμήματα της ΣΟ ή τα κεφάλαιά τους παρατίθενται ορισμένες σημειώσεις που αφορούν το οικείο τμήμα ή κεφάλαιο. Στο δεύτερο μέρος της ΣΟ, η σημείωση 2 του τμήματος XVI προβλέπει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων της σημείωσης 1 του τμήματος αυτού και της σημείωσης 1 των κεφαλαίων 84 και 85, τα μέρη μηχανών (με εξαίρεση τα μέρη των ειδών των κλάσεων 8484, 8544, 8545, 8546 ή 8547) κατατάσσονται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

α) τα μέρη που αποτελούν είδη που περιλαμβάνονται σε οποιαδήποτε από τις κλάσεις των κεφαλαίων 84 ή 85 (με εξαίρεση τις κλάσεις 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8485, 8503, 8522, 8529, 8538 και 8548) υπάγονται στην κλάση αυτή, οποιαδήποτε και αν είναι η μηχανή για την οποία προορίζονται

β) όταν αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για ορισμένη μηχανή ή περισσότερες μηχανές της ίδιας κλάσης (έστω και των κλάσεων 8479 ή 8543), τα μέρη, άλλα από εκείνα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, κατατάσσονται στην κλάση που αναφέρεται στην ή στις μηχανές αυτές ή, ανάλογα με την περίπτωση, στις κλάσεις 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8503, 8522, 8529 ή 8538 εντούτοις, τα μέρη που προορίζονται κυρίως τόσο για τα είδη της κλάσης 8517 όσο και εκείνα των κλάσεων 8525 μέχρι 8528 κατατάσσονται στην κλάση 8517

γ) τα υπόλοιπα μέρη υπάγονται στις κλάσεις 8409, 8431, 8448, 8466, 8473, 8503, 8522, 8529 ή 8538, ανάλογα με την περίπτωση, ή, εάν όχι, στις κλάσεις 8485 ή 8548.»

7 Η ΣΟ στηρίζεται στο παγκόσμιο εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων (στο εξής: ΕΣ), το οποίο καταρτίστηκε από το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας, νυν Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων, και θεσπίστηκε με τη Διεθνή Σύμβαση των Βρυξελλών της 14ης Ιουνίου 1983, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με την απόφαση 87/369/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1987 (ΕΕ L 198, σ. 1). Το κεφάλαιο 84 των επεξηγηματικών σημειώσεων της ΣΟ παραπέμπει, όσον αφορά τους ανεμιστήρες, στις συσκευές που περιγράφονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ, οι οποίες έχουν ως εξής:

«Β. Ανεμιστήρες

Οι συσκευές αυτές, με ή χωρίς ενσωματωμένο κινητήρα, χρησιμεύουν είτε για τη δημιουργία συνεχούς ρεύματος αέρα ή άλλου αερίου υπό σχετικά χαμηλή συμπίεση είτε για την κυκλοφορία του αέρα εντός κλειστών χώρων.

Οι ανεμιστήρες της πρώτης κατηγορίας αποτελούνται από μια πτερωτή (με πτερύγια ή έλικες), η οποία περιστρέφεται εντός καλύμματος γύρω από τον άξονά της. Λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο όπως ορισμένοι περιστρεφόμενοι συμπιεστές ή

φυγοκεντρικοί συμπιεστές, μπορούν όμως να λειτουργούν επίσης είτε με εμφύσηση (παραδείγματος χάριν, βιομηχανικοί πνευματικοί μεταφορείς για τον εξοπλισμό αεροδυναμικών σηράγγων δοκιμών) είτε με αναρρόφηση.

Οι ανεμιστήρες της δεύτερης κατηγορίας είναι απλούστερης κατασκευής και αποτελούνται μόνον από έλικα που λειτουργεί, χωρίς κανένα κάλυμμα, με κινητήρα.

Οι ανεμιστήρες χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, για τον εξαερισμό σε ορυχεία, τον αερισμό κλειστών χώρων, πλοίων, σιλό κ.λπ., την αναρρόφηση σκόνης, ατμού, καπνού, θερμών αερίων κ.λπ., το στέγνωμα διαφόρων ουσιών (δέρματος, χαρτιού, υφασμάτων, χρωμάτων κλπ.), την αύξηση ή τη ρύθμιση της έντασης ελκυσμού εστιών, με εμφύσηση ή αναρρόφηση (εξαναγκασμένος ελκυσμός).

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επίσης ανεμιστήρες δωματίου, με ή χωρίς μηχανισμό περιστροφής ή ταλαντεύσεως (επιτραπέζιοι ανεμιστήρες, ανεμιστήρες τοίχου, ανεμιστήρες για τοποθέτηση εντός τοίχου ή υαλοπίνακος κ.λπ.).

Από την κλάση αυτή εξαιρούνται οι ανεμιστήρες που είναι εφοδιασμένοι με άλλα όργανα πλην του κινητήρα ή του καλύμματός τους (περιδινητές με εκτροπείς, φίλτρα, στοιχεία ψύξης ή θέρμανσης, εναλλάκτες θερμότητας κ.λπ.), εφόσον τα όργανα αυτά τους προσδίδουν τον χαρακτήρα πιο πολύπλοκων μηχανών που ανήκουν σε άλλες κλάσεις, όπως είναι, για παράδειγμα, τα αερόθερμα με θέρμανση μη ηλεκτρική (κλάση 73.22), οι μηχανές και συσκευές τεχνητού κλίματος εντός κλειστών χώρων (κλάση 84.15), οι συλλεκτήρες σκόνης (κλάση 84.21), οι συσκευές ψυχρού αέρα για τη βιομηχανική επεξεργασία ουσιών (κλάση 84.19) ή για την αερόψυξη κλειστών χώρων (κλάση 84.79), οι ηλεκτρικές συσκευές για τη θέρμανση κλειστών χώρων με ενσωματωμένο ανεμιστήρα (κλάση 85.16) κ.λπ.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

8 Στις 6 Ιανουαρίου 2004 η Kloosterboer υπέβαλε στις τελωνειακές υπηρεσίες του Ρότερνταμ δήλωση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, μεταξύ άλλων, ορισμένων «ανεμιστήρων για υπολογιστές». Οι ανεμιστήρες αυτοί ήσαν κινεζικής καταγωγής, δηλώθηκαν ως υπαγόμενοι στη διάκριση 8414 51 90 της ΣΟ και τους επιβλήθηκε δασμός ίσος με το 3,2 % της δηλωθείσας αξίας.

9 Στις 7 Ιανουαρίου 2004 ο Inspecteur κατέταξε τα εν λόγω προϊόντα στη διάκριση 8414 51 90 της ΣΟ και εξέδωσε την πράξη επιβολής των ανάλογων δασμών.

10 Στις 21 Ιουλίου 2004 η Kloosterboer υπέβαλε αίτηση επιστροφής των εν λόγω δασμών, ισχυριζόμενη ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα, τα οποία χαρακτηρίζονταν από τον κατασκευαστή ως «εξαρτήματα για επεξεργαστές υπολογιστών», έπρεπε, σύμφωνα με τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων, να καταταγούν στη διάκριση 8473 30 90 της ΣΟ, οπότε δεν οφειλόταν κανείς δασμός.

11 Με απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2004, ο Inspecteur απέρριψε την παραπάνω αίτηση, με το αιτιολογικό ότι, κατόπιν εξετάσεως, «προέκυψε ότι η Επιτροπή [των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων] εξέδωσε την 1η Μαρτίου 2004 ένα κανονισμό με αριθμό 384/2004. Κατά τον κανονισμό αυτό, οι ανεμιστήρες πρέπει να κατατάσσονται στη δασμολογική διάκριση 8414 59 30. Ο ανεμιστήρας προσδίδει στο προϊόν τον ουσιώδη του χαρακτήρα, διότι αποτελεί το κυριότερο συστατικό μέρος για την αποβολή της υπερβολικής θερμότητας. Ο κανονισμός αυτός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του».

12 Η Kloosterboer, κατόπιν της απόρριψης και της διοικητικής ένστασής της κατά της παραπάνω απόφασης του Inspecteur, υπέβαλε τη διαφορά στην κρίση του αιτούντος δικαστηρίου και του ζήτησε να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση.

13 Το Gerechtshof te Amsterdam περιγράφει τα επίμαχα προϊόντα ως συσκευές αποτελούμενες από έναν ανταλλαγέα θερμότητας, κοινώς λεγόμενο «heatsink», και έναν ανεμιστήρα, που είναι σταθερά συνδεδεμένοι μεταξύ τους και αποτελούν ενιαίο σύνολο. Ο ανταλλαγέας θερμότητας έχει ένα μεταλλικό πέλμα με στοιχεία στερέωσης. Σ' αυτό το πέλμα τοποθετούνται ελάσματα από αλουμίνιο, τα οποία στερεώνονται με τη σειρά τους σε ένα εξάρτημα από πλαστικό υλικό, στο οποίο στερεώνεται ο (αξονικής διατάξεως) ανεμιστήρας. Ο ανεμιστήρας λειτουργεί με ηλεκτροκινητήρα συνεχούς ρεύματος τάσης 12 volt. Τα στοιχεία αυτά είναι συναρμολογημένα με τη μητρική κάρτα, στο δάπεδο του επεξεργαστή, χάρη σε ειδικούς συνδετήρες. Για να μη δημιουργείται μονωτικό στρώμα αέρα μεταξύ της επάνω επιφάνειας του επεξεργαστή και της κάτω επιφάνειας του ανταλλαγέα θερμότητας, ο ανταλλαγέας θερμότητας αυτός έχει επικαλυφθεί από μία αγώγιμη από τη θερμότητα μάζα. Η θερμότητα που εκλύεται από τον επεξεργαστή απορροφάται από τα ελάσματα του ανταλλαγέα θερμότητας. Η λειτουργία του ανεμιστήρα, που δημιουργεί ένα ρεύμα αέρα, καθιστά στη συνέχεια δυνατή την αποβολή της θερμότητας που έχει συσσωρευθεί στα ελάσματα. Τα εν λόγω προϊόντα προορίζονται αποκλειστικά να χρησιμοποιούνται σε υπολογιστές για την ψύξη του επεξεργαστή.

14 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου η Kloosterboer ισχυρίζεται βασικά ότι, αφού ο υπολογιστής δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς ανταλλαγέα θερμότητας, τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα πρέπει να θεωρηθούν ως μέρη ή εξαρτήματα υπολογιστή. Το γεγονός ότι εν προκειμένω στον ανταλλαγέα αυτό έχει στερεωθεί ένας ανεμιστήρας δεν αναιρεί την ορθότητα του συμπεράσματος αυτού, αφού ο μόνος σκοπός του ανεμιστήρα είναι η αύξηση της ψυκτικής ικανότητας της μηχανικής αυτής διάταξης χωρίς να χρειάζεται να αυξηθεί η επιφάνεια των ελασμάτων του ανταλλαγέα. Ο ανταλλαγέας αυτός αποτελεί το κύριο στοιχείο των προϊόντων και τους προσδίδει τον ουσιώδη χαρακτήρα τους. Κατά συνέπεια, οι ανεμιστήρες για υπολογιστές πρέπει να κατατάσσονται στην κλάση 8473 της ΣΟ και όχι στην κλάση 8414. Επομένως, ο κανονισμός 384/2004 είναι ασυμβίβαστος με την εφαρμογή των γενικών κανόνων ερμηνείας της ΣΟ.

15 Ο Inspecteur υποστηρίζει ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα πρέπει να θεωρηθούν, αν ληφθούν υπόψη τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και οι αντικειμενικές ιδιότητές τους, ως ανεμιστήρες. Πράγματι, ο ανεμιστήρας είναι αυτός που προσδίδει στο προϊόν τον ουσιώδη χαρακτήρα του, διότι το εξάρτημα αυτό επιτελεί το σημαντικότερο έργο κατά την αποβολή της υπερβάλλουσας θερμότητας. Οι ανεμιστήρες, μολονότι προορίζονται αναμφίβολα να αποτελούν εξαρτήματα υπολο-

γιστή, πρέπει, κατ' εφαρμογή των γενικών κανόνων 1, 3β και 6, να καταταγούν στην κλάση 8414 της ΣΟ. Η ορθότητα της ερμηνείας αυτής επιβεβαιώνεται εξάλλου από τον κανονισμό 384/2004.

16 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τα εν λόγω προϊόντα επιτελούν ευρύτερη λειτουργία απ' ό,τι οι κατά την κλάση 8414 ανεμιστήρες, οπότε δεν μπορούν να εξομοιωθούν με τους ανεμιστήρες που κατονομάζονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις που αφορούν την κλάση αυτή, η οποία επομένως δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Το βασικό χαρακτηριστικό των προϊόντων αυτών είναι ότι μπορούν να απορροφούν και να αποβάλλουν θερμότητα, πράγμα που δεν αποτελεί την καθαυτό λειτουργία ενός ανεμιστήρα. Κατά συνέπεια, δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω η σημείωση 2, στοιχείο α΄, του τμήματος XVI του δεύτερου μέρους της ΣΟ.

17 Αν ληφθούν υπόψη η ίδια αυτή σημείωση 2, στοιχείο β΄, οι γενικοί κανόνες 1 και 6, το γεγονός ότι δεν αμφισβητείται ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα έχουν κατασκευασθεί ειδικώς για υπολογιστές, δηλαδή για «Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών και μονάδες (στοιχεία) αυτών» σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται στην κλάση 8471 της ΣΟ, καθώς και το γεγονός ότι η ψύξη του επεξεργαστή είναι ουσιώδης για την καλή λειτουργία τους, τα εν λόγω προϊόντα θα πρέπει, κατά το αιτούν δικαστήριο, να καταταγούν στην κλάση 8473 30 90 της ΣΟ.

18 Δεδομένου ότι τα επίδικα προϊόντα αντιστοιχούν πλήρως στις συσκευές που περιγράφονται στον κανονισμό 384/2004, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει σοβαρές αμφιβολίες αφενός για το αν η προβλεπόμενη από τον κανονισμό αυτό κατάταξη είναι πράγματι σύμφωνη με το γράμμα της ΣΟ και αφετέρου για το κύρος του κανονισμού αυτού.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Gerechtshof te Amsterdam αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι έγκυρος ο κανονισμός [384/2004], καθόσον κατά τον κανονισμό αυτό η διάκριση 8414 59 30 της [ΣΟ] περιλαμβάνει τα εμπορεύματα [που αποτελούνται από έναν ανταλλαγέα θερμότητας και έναν ανεμιστήρα];

2) Αν ο κανονισμός [384/2004] είναι ανίσχυρος, μπορεί το Κοινό Δασμολόγιο να έχει την έννοια ότι τα εμπορεύματα αυτά πρέπει να καταταγούν ως "Μέρη και εξαρτήματα μηχανών της κλάσης 8471" στη διάκριση 8473 30 90 της [ΣΟ];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

20 Επισημαίνεται ευθύς εξαρχής ότι η υποβολή της αίτησης για θέση των επίδικων προϊόντων σε ελευθερη κυκλοφορία και η απόφαση του Inspecteur επί της αίτησης αυτής είναι προγενέστερες της ημερομηνίας έναρξης της ισχύος του κανονισμού 384/2004, δηλαδή της 22ας Μαρτίου 2004. Όπως προκύπτει συγκεκριμένα από την απόφαση περί παραπομπής, η Kloosterboer υπέβαλε την αίτησή της στις 6 Ιανουαρίου 2004 και ο Inspecteur εξέδωσε την απόφασή του για την κατάταξη των προϊόντων αυτών την επαύριο.

21 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι κάθε κανονισμός που διευκρινίζει τις προϋποθέσεις κατάταξης σε συγκεκριμένη δασμολογική κλάση ή διάκριση έχει διαπλαστικό χαρακτήρα και δεν μπορεί να έχει αναδρομικά αποτελέσματα (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 7ης Ιουνίου 2001, C-479/99, CBA Computer, Συλλογή 2001, σ. I-4391, σκέψη 31, και της 27ης Νοεμβρίου 2008, C-403/07, Metherma, Συλλογή 2008, σ. I-8921, σκέψη 39). Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει να λάβει υπόψη διατάξεις του κοινοτικού δικαίου στις οποίες δεν αναφέρθηκε ο εθνικός δικαστής όταν διατύπωσε το προδικαστικό ερώτημά του (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 26ης Ιουνίου 2008, C-329/06 και C-343/06, Wiedemann και Funk, Συλλογή 2008, σ. I-4635, σκέψη 45, καθώς και Metherma, προαναφερθείσα, σκέψη 39).

22 Υπό τις συνθήκες αυτές, τα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να εξεταστούν από την άποψη όχι των διατάξεων του κανονισμού 384/2004, όπως συνάγεται από τη διατύπωση της απόφασης περί παραπομπής, αλλα των διατάξεων του κανονισμού 2658/87.

23 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι με τα προδικαστικά ερωτήματα ζητείται κατ' ουσία να εξακριβωθεί αν ο κανονισμός 2658/87 έχει την έννοια ότι τα προϊόντα που, όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη, αποτελούνται από έναν ανταλλαγέα θερμότητας και έναν ανεμιστήρα και προορίζονται αποκλειστικά να ενσωματώνονται σε υπολογιστές πρέπει να κατατάσσονται στη διάκριση 8473 30 90 ή στη διάκριση 8414 59 30 της ΣΟ.

24 Για να δοθεί απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, χάριν της ασφάλειας δικαίου και προς διευκόλυνση των ελέγχων, το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων πρέπει γενικά να αναζητείται στα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά και στις αντικειμενικές τους ιδιότητες, όπως ορίζονται στην οικεία κλάση της ΣΟ και στις σημειώσεις των τμημάτων ή των κεφαλαίων (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2007, C-183/06, RUMA, Συλλογή 2007, σ. I-1559, σκέψη 27, καθώς και της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, C-208/06 και C-209/06, Medion και Canon Deutschland, Συλλογή 2007, σ. I-7963, σκέψη 34).

25 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις που καταρτίστηκαν από την Επιτροπή, όσον αφορά τη ΣΟ, και από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων, όσον αφορά το ΕΣ, συμβάλλουν σημαντικά στην ερμηνεία του περιεχομένου των διαφόρων δασμολογικών κλάσεων, χωρίς πάντως να έχουν υποχρεωτική νομική ισχύ (απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-250/05, Turbon International, Συλλογή 2006, σ. I-10531, σκέψη 16).

26 Για την κατάταξη στην ενδεδειγμένη κλάση, ο προορισμός του προϊόντος μπορεί να αποτελεί αντικειμενικό κριτήριο κατάταξης, αρκεί να είναι συμφυής με το εν λόγω προϊόν, ο συμφυής δε αυτός χαρακτήρας πρέπει να μπορεί να εκτιμηθεί με γνώμονα τα

αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις αντικειμενικές ιδιότητες του προϊόντος αυτού (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσες αποφάσεις RUMA, σκέψη 36, καθώς και Medion και Canon Deutschland, σκέψη 37).

27 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ο όρος «μέρος», υπό την έννοια της κλάσεως 8473 της ΣΟ, προϋποθέτει την παρουσία ενός ενιαίου συνόλου, για τη λειτουργία του οποίου το μέρος είναι απαραίτητο (απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2000, C-339/98, Peacock, Συλλογή 2000, σ. I-8947, σκέψη 21, και Turbon International, προαναφερθείσα, σκέψη 17).

28 Εν προκειμένω, τόσο από την απόφαση περί παραπομπής όσο και από τις διευκρινίσεις που παρέσχον η Kloosterboer και η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα είναι απαραίτητα για τη λειτουργία των υπολογιστών για τους οποίους και μόνο προορίζονται. Μπορούν συνεπώς να χαρακτηριστούν ως «μέρη» και, επομένως, να καταταγούν στη διάκριση 8473 30 90 της ΣΟ.

29 Το γεγονός ότι τα εν λόγω προϊόντα αποτελούνται από δύο διακεκριμένα στοιχεία, και συγκεκριμένα έναν ανταλλαγέα θερμότητας και έναν ανεμιστήρα, τα οποία θα μπορούσαν, αν παρουσιάζονταν αυτοτελώς, να υπαχθούν σε διαφορετική διάκριση της ΣΟ, και συγκεκριμένα στις διακρίσεις 8473 30 90 και 8414 59 30, δεν αναιρεί την ορθότητα της κατάταξης αυτής.

30 Δεδομένου δηλαδή ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα αποτελούνται από διαφορετικές ύλες και καμία από τις αναφερθείσες πιο πάνω δύο διακρίσεις δεν είναι ειδικότερη της άλλης, πρέπει να εφαρμοστεί, για την κατάταξη του προϊόντων αυτών, ο κανόνας που θέτει το σημείο 3, στοιχείο β', των γενικών κανόνων (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Turbon International, σκέψη 20).

31 Δυνάμει του κανόνα αυτού, είναι αναγκαίο, για τη δασμολογική κατάταξη ενός προϊόντος, να εξακριβωθεί ποια από τις ύλες που το συνθέτουν είναι αυτή που του προσδίδει τον ουσιώδη χαρακτήρα του, πράγμα το οποίο μπορεί να γίνει εφόσον δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν το προϊόν, σε περίπτωση που αφαιρούνταν κάποιο

συγκεκριμένο από τα συστατικά του στοιχεία, θα εξακολουθούσε να διατηρεί τις ιδιότητες που το χαρακτηρίζουν (προαναφερθείσα απόφαση Turbon International, σκέψη 21).

32 Ομοίως, όπως αναφέρει το σημείο VIII της επεξηγηματικής σημείωσης του ΕΣ σχετικά με τον γενικό κανόνα 3β, το γνώρισμα που προσδιορίζει τον ουσιώδη χαρακτήρα μπορεί, ανάλογα με το είδος του προϊόντος, να προκύπτει για παράδειγμα από τη φύση της ύλης του προϊόντος ή των συστατικών μερών του, από τον όγκο τους, τον αριθμό τους, το βάρος τους, την αξία τους ή τη σπουδαιότητα μιας από τις συστατικές ύλες σε σχέση με τη χρησιμοποίηση των προϊόντων αυτών.

33 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντίθετα από ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, αυτό που προσδίδει στα επίδικα προϊόντα τον ουσιώδη χαρακτήρα τους δεν είναι ο ανεμιστήρας, αλλά ο ανταλλαγέας θερμότητας.

34 Συγκεκριμένα, πρώτον, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, η βασική λειτουργία των εν λόγω προϊόντων είναι η απορρόφηση και η αποβολή της θερμότητας του επεξεργαστή. Το στοιχείο όμως των προϊόντων αυτών που καθιστά δυνατή την εκτέλεση της λειτουργίας αυτής και που έχει επινοηθεί ειδικά προς τον σκοπό αυτό είναι ο ανταλλαγέας θερμότητας. Δεν αμφισβητείται άλλωστε ότι πριν επινοηθούν προϊόντα όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη η ψύξη των επεξεργαστών των υπολογιστών ήταν δυνατή χάρη στους ανταλλαγείς θερμότητας και μόνο. Η προσθήκη ανεμιστήρων στους ανταλλαγείς αυτούς δεν μετέβαλε ουσιαστικά τις ιδιότητες των ανταλλαγέων αυτών, αλλά τους κατέστησε αποτελεσματικότερους, διότι αύξησε την ψυκτική ικανότητά τους.

35 Δεύτερον, δεν αμφισβητείται ούτε ότι οι ανεμιστήρες των επίμαχων προϊόντων, αντίθετα από τους ανταλλαγείς θερμότητας, δεν προορίζονται να λειτουργούν

αδιαλείπτως, αλλά αρχίζουν να λειτουργούν όταν η ψύξη που εξασφαλίζει ο ανταλλαγέας θερμότητας παύει να επαρκεί προκειμένου να μην υπερβεί η θερμοκρασία του επεξεργαστή ορισμένο όριο.

36 Υπό τις συνθήκες αυτές και με βάση το γράμμα της επεξηγηματικής σημείωσης του ΕΣ για την κλάση 8414, και ιδίως την τελευταία παράγραφο του μέρους Β, το οποίο αφορά τους ανεμιστήρες, συνάγεται ότι η κλάση αυτή δεν καλύπτει προϊόντα όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη.

37 Δεδομένου συνεπώς ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 28 της παρούσας απόφασης, τα επίμαχα στην κύρια δίκη προϊόντα προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για υπολογιστές που υπάγονται στην κλάση 8471 της ΣΟ, πρέπει να καταταχθούν, κατ' εφαρμογή της σημείωσης 2, στοιχείο β', του τμήματος XVI του πρώτου μέρους της ΣΟ, στη διάκριση 8473 30 90.

38 Κατόπιν όλων των παραπάνω σκέψεων, στα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 2658/87 έχει την έννοια ότι τα προϊόντα που, όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη, αποτελούνται από έναν ανταλλαγέα θερμότητας και έναν ανεμιστήρα και προορίζονται αποκλειστικά να ενσωματώνονται σε υπολογιστές πρέπει να κατατάσσονται στη διάκριση 8473 30 90 της ΣΟ.

Επί των δικαστικών εξόδων

39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1789/2003 της Επιτροπής, της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, έχει την έννοια ότι τα προϊόντα που, όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη, αποτελούνται από έναν ανταλλαγέα θερμότητας και έναν ανεμιστήρα και προορίζονται αποκλειστικά να ενσωματώνονται σε υπολογιστές πρέπει να κατατάσσονται στη διάκριση 8473 30 90 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού.

(υπογραφές)